

Skupina Salingaros

Město v lidském měřítku

Manifest za architekturu v lidském měřítku

Nikos A. Salingaros

Publikováno jako závěr knihy *Twelve Lectures on Architecture – Algorithmic Sustainable Design*, Umbau-Verlag, Solingen (Německo) 2010.

My jsme skutečná avantgarda: skupina architektů, urbanistů a sociologů připravená navrhnout nové město s lidským měřítkem a rekonstruovat předměstí a nehumánní periferie, s cílem vytvořit živou městskou texturu. Máme k tomu pravidla, založená na vědě a matematice. Ačkoli jsme je zveřejnili volně v článcích, knihách, filmech a na internetu, nejsou tato pravidla známa a architekti „velkých jmen“, pověřeni budováním a vylepšováním našich měst, je ignorují. Jelikož těmto osobám jde pouze o moc, nestarají se o vědecký vývoj, s výjimkou používání vědeckých termínů jako jsou „fraktály“ a „chaos“ nepoctivým a pomýleným způsobem za účelem propagace vlastních monstrózních projektů.

V průběhu několika málo posledních desetiletí společnost ztratila základní právo: svobodu vybrat si charakter svého životního prostředí. To je puč proti demokracii jako takové. Všude jsou nám vnucovány budovy a monstrózní struktury s nepřátelskými a nelidskými povrchy, zatímco městská textura s lidským měřítkem je ničena a nahrazována nepřátelskými strukturami, obřími parkovišti a dálnicemi, které protínají městská centra. Masivně se provádějí sociální experimenty,

při nichž se s lidmi zachází jako s hračkami. Zároveň se zmíněné vydává za úžasný „pokrok“, často s politickou maskou domnělého osvobození. Ve skutečnosti jde pouze o obrovskou propagandu.

Základní podstata života spočívá v produkci informací. Každá živá bytost představuje komplexní systém informací, kdy část se nachází v genetickém materiálu a – u lidských bytostí – je další část uložena jako soubor znalostí. Tato „paměť“ je uložena v našem kulturním, technickém, vědeckém a uměleckém vzdělání. Architektura představuje rovněž depozitář informací, objevených a rozvinutých v průběhu staletí každou kulturou. „Mezinárodní styl“ přišel o všechno toto poznání a samozvané avantgardy v současnosti nadále přehlížejí zděděné informace. Má skupina přátel a spolupracovníků vyvinula a znovuobjevila pravidla pro architekturu s lidským měřítkem a zveřejnila je na internetu. Naproti tomu hnutí v současné architektuře mystifikují a tvrdí, že je nutné si vybrat slavného architekta pro návrh každé „významné“ budovy. Podle nich tito módní architekti mají tajné znalosti, které jim umožňují vytvářet inovativní design. Mystifikace ničí přístupnost informace pro každého, stejně jako ničí svobodu volby.

Soudobá věda je nejdemokratičtější systém, umožňující svobodnou kritiku svých výsledků. Není založena výlučně na autoritě vybrané osoby, nýbrž představuje kombinaci kolektivní práce generací lidí. Jsem členem hnutí za „open-source“ a „peer-to-peer“ urbanismus a představa, že tzv. „expert“ z avantgardy jakýmsi způsobem ovládá tajné a skryté znalosti ohledně designu, mi připadá jako krajně nedemokratická. Užitečná informace musí být ověřitelná; to znamená, přístupná každému, kdo si přeje ji ověřit a aplikovat, a nikoli udržovaná ve skrytu jako pseudonáboženské tajemství proměněné v dogma. To je způsob, jakým věda postupuje kupředu a odmítá tmářství. Dnešní avantgarda není ničím jiným než tmářským hnutím.

Proč všechna ta ocel, sklo a beton na módních budovách, a ani stopa po harmonickém ornamentu? Proč všechny ty prázdné, zkroucené a nevyvážené formy? Nenabízí se žádné vědecké vysvětlení, protože žádné neexistuje. Dostává se nám pouze ideologické propagandy.

Má skupina přátel vyvinula zásadní nové metody pro navrhování městské textury: koncepty jako jsou fraktální projektování, síťové město, univerzální měřítko a hierarchie, generativní kódy, archetypy, městská soudržnost, jazyky forem, městská mikrochirurgie a další. Samozvaná avantgarda to ignoruje. Slavní architekti se nestarají o většinu z toho, co se na zemi staví: spontánně vznikající slumy, problém sociálního bydlení, městskou periferii, přibývání chudinských čtvrtí, hrozivý úbytek zemědělských ploch vinou dezurbanizace. Daleko od nechutně drahých módních budov lidstvo staví, aby vůbec přežilo. Pouze když vidí příležitost k obohacení, architekti se „jménem“ navrhnu paranoidní projekty, aniž by cokoli věděli o potřebách jednotlivých lidí. „Slavní“ architekti si nikdy neudělají čas na to, aby se poučili o biologii a sociologii člověka. Naopak my tyto problémy neustále řešíme. Vyvíjíme technologie participativního navrhování, které nám umožní zachránit předměstí a upravit běžné bydlení tak, aby vzniklo skutečně humánní životní prostředí.

V každé zemi můžeme najít několik tradic udržitelného stavění a navrhování spojeného s lidským měřítkem. Neexistuje výjimka: každá země a každý národ vyvinul více než jednu tradici architektury podle lidského měřítka, jelikož to vyplývá z lidské přirozenosti. Architektura s lidským měřítkem představuje rozšíření naší biologie. Mí přátelé a já jsme ukázali, že vyvinutá architektonická pravidla vycházejí z téhož zdroje jako fyzikální a biologická pravidla. Teprve s industrializací jsme ztratili toto základní spojení mezi biologií a Architekturoou. Dnes jsme zapomněli vše v osudové amnézii.

Navrhovací jazyky a tradice byly odmítány modernistickým hnutím – Mezinárodním stylem – tak dlouho, až jsme pozbyli schopnosti rozeznat existující architektonické bohatství ve světě kolem nás.

Člověk musí opětovně hledat mezi neokázalými architektonickými tradicemi, v architektuře zapomenuté lesklými časopisy, a dívat se nejen na vernakulár a historické stavby, ale také na spontánní stavění: architekturu slumů celého světa. Mimo svět módy, kde je styl vnucován, poněvadž jej „schvaluje mezinárodní inteligence“, lidské bytosti staví v souladu se svým tělem a svým srdcem. Dělají to nejlepší, co dokážou, s dostupnými materiály, aby vytvořili životní prostředí pro sebe a své rodiny.

Je podivné, jak všechny architektonické tradice celého světa byly dnešní avantgardou pohřbeny, i když se stále praktikují přímo před našima očima! Negativní propaganda je tak účinná, že nedovolí architektům (ani většině populace) vnímat a ocenit jejich vlastní kulturu stavění. Lidé to nevidí, poněvadž někdo z elity označil jejich architektonickou tradici za „dekadentní“ či „zpátečnickou“, protože překáží v cestě hyper-technologickému rozvoji, jaký slibuje třída globální konzumní elity. Monumentální podvod!

Translated by Martin Horáček